

WAAKVOGELS

*Ontsluiten van vogelonderzoek
en datastromen voor beheer
van het Waddengebied*

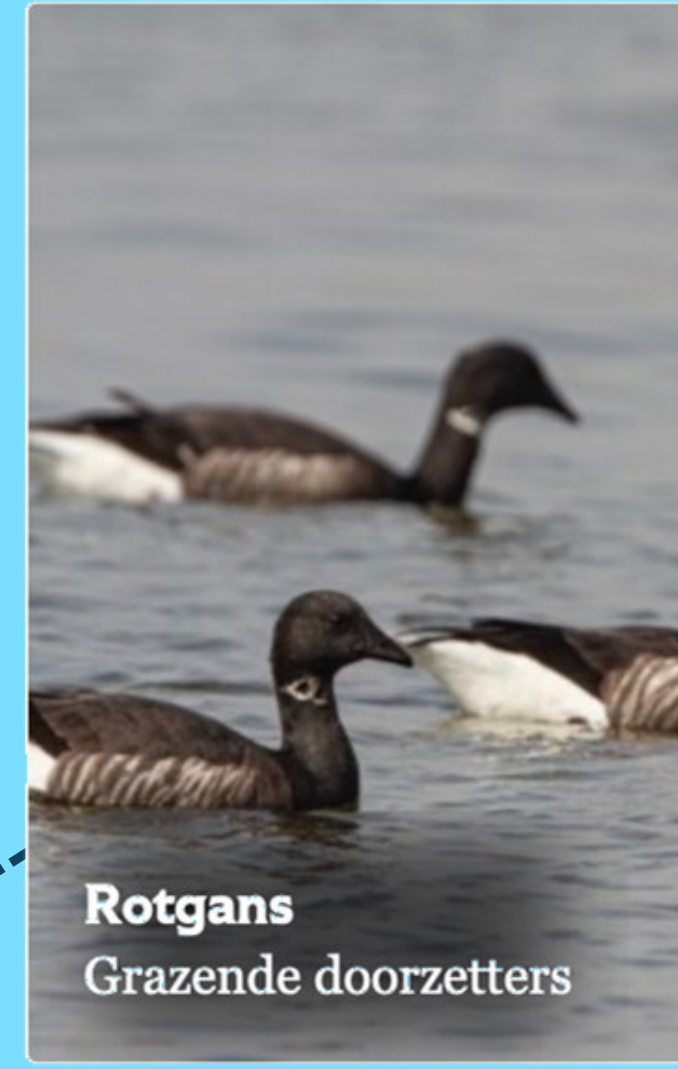
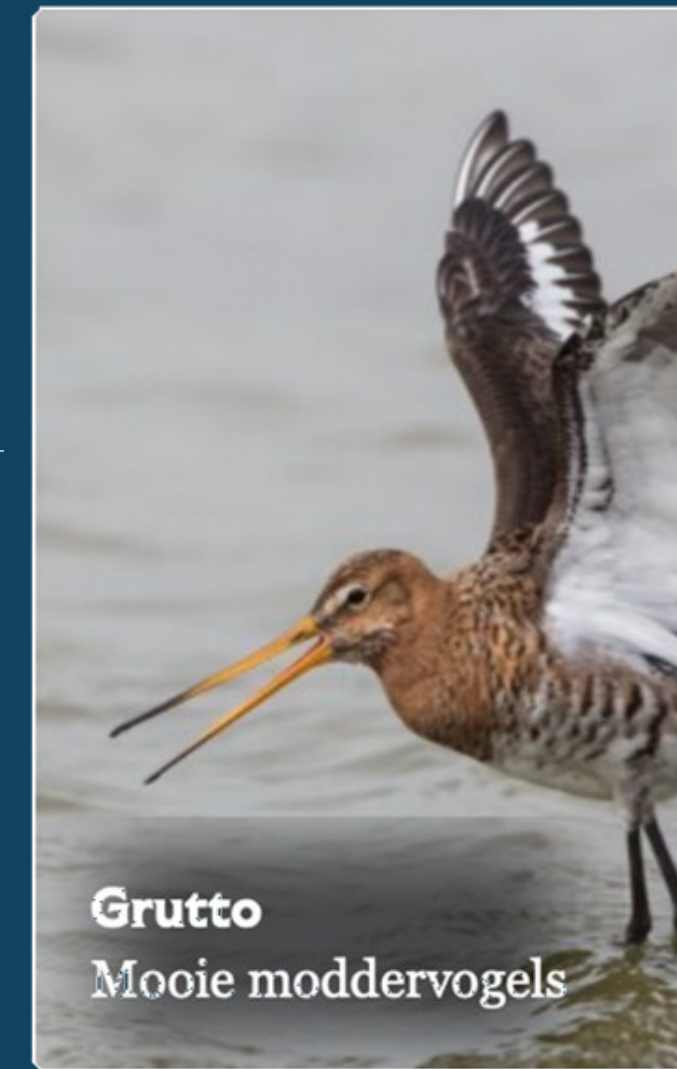
Wouter Vansteelant (BirdEyes)

Bastiaan Blaauw (BirdEyes)

Eldar Rakhimberdiev (IBED-UvA)

Annelies van Ginckel (IFG)

Datahuis Wadden
Open Science Dag 2025

WAAKVOGELS

- **6 trekvogels** met uiteenlopende levensbehoeften
- Broedvogels, wintergasten en doortrekkers
- **Indicatoren** van gezondheid van 't Wadden-ecosysteem als cruciale **schakel** in de trekroute

Drieteenstrandloper
Beweeglijke strand- en wadloper

Lepelaar
Gracieuze vissers

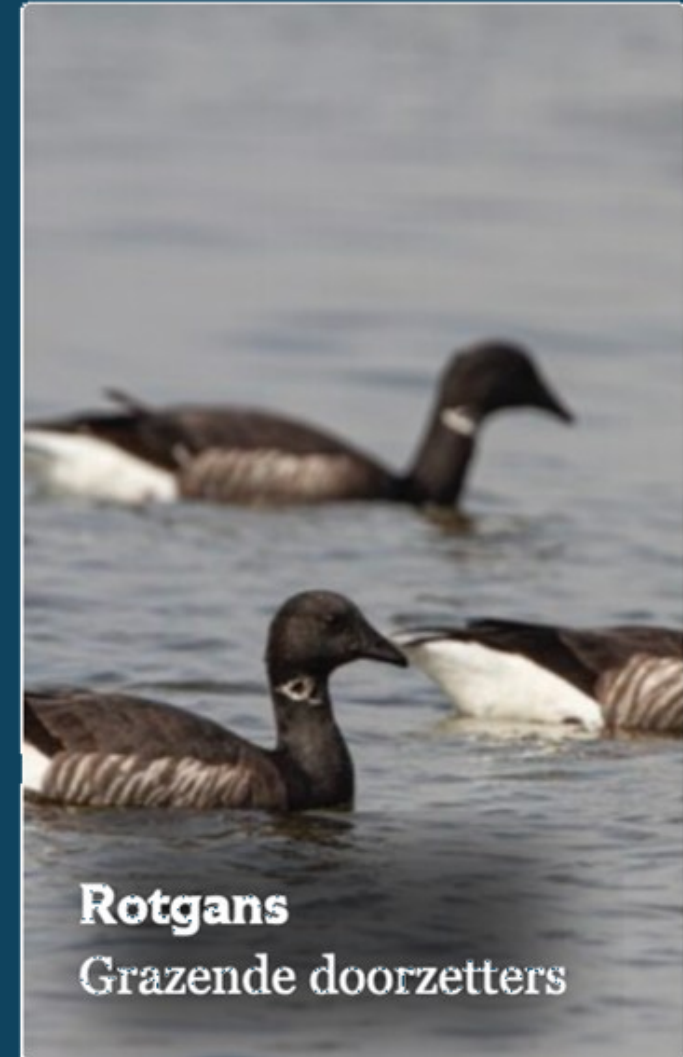
Grutto
Mooie moddervogels

Rosse grutto
Recordhouder langste non-stop vlucht

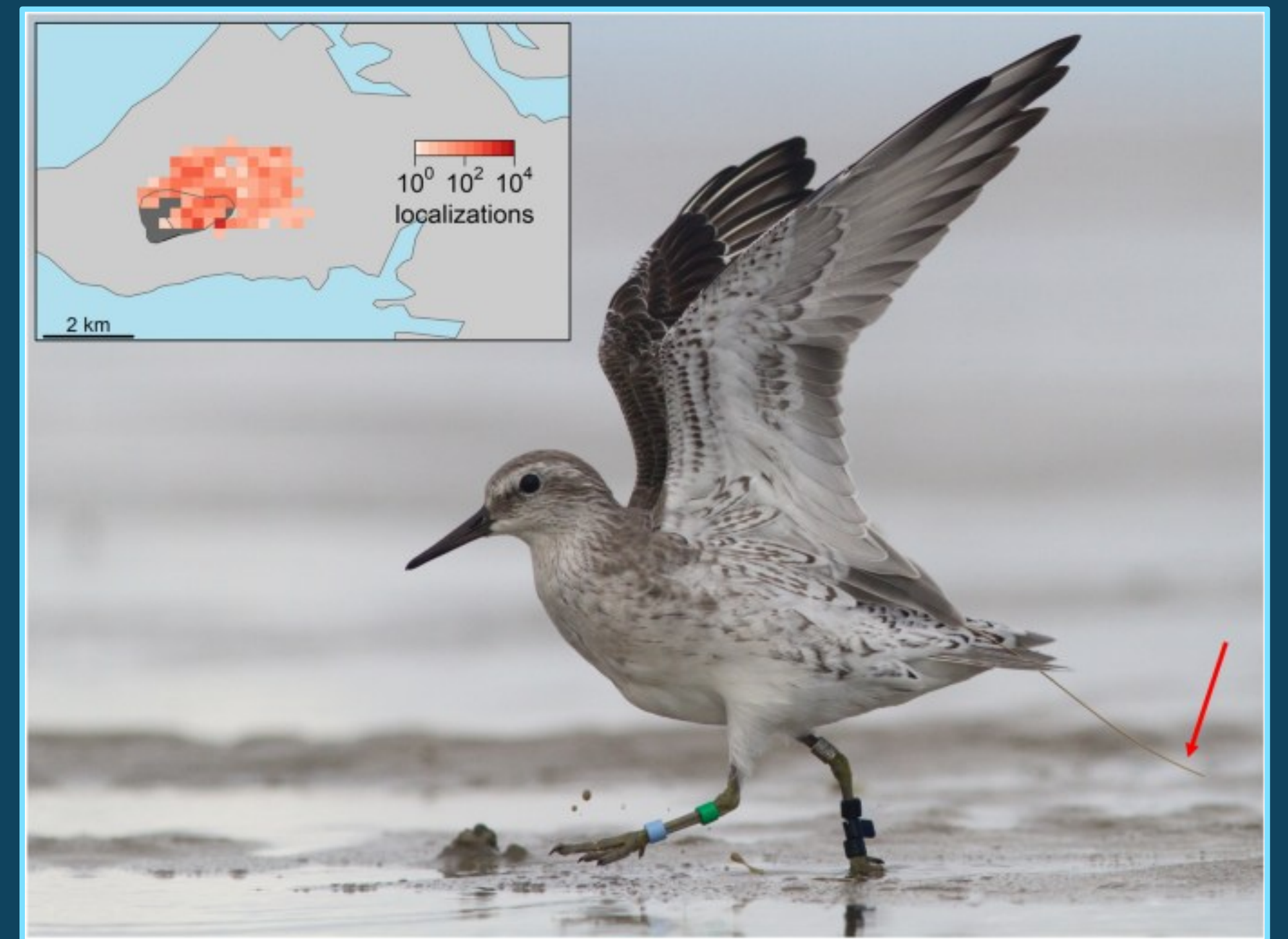
Kanoet
Gespierde maag

Rotgans
Grazende doorzetters

WAAK^YOGELS

- **Zenderonderzoek als fundamentele pijler:** landschapsgebruik en gedrag in relatie tot voedselbronnen en menselijk medegebruik
- **WATLAS (NIOZ):** Kanoet, Drieteenstrandloper & Rosse Grutto

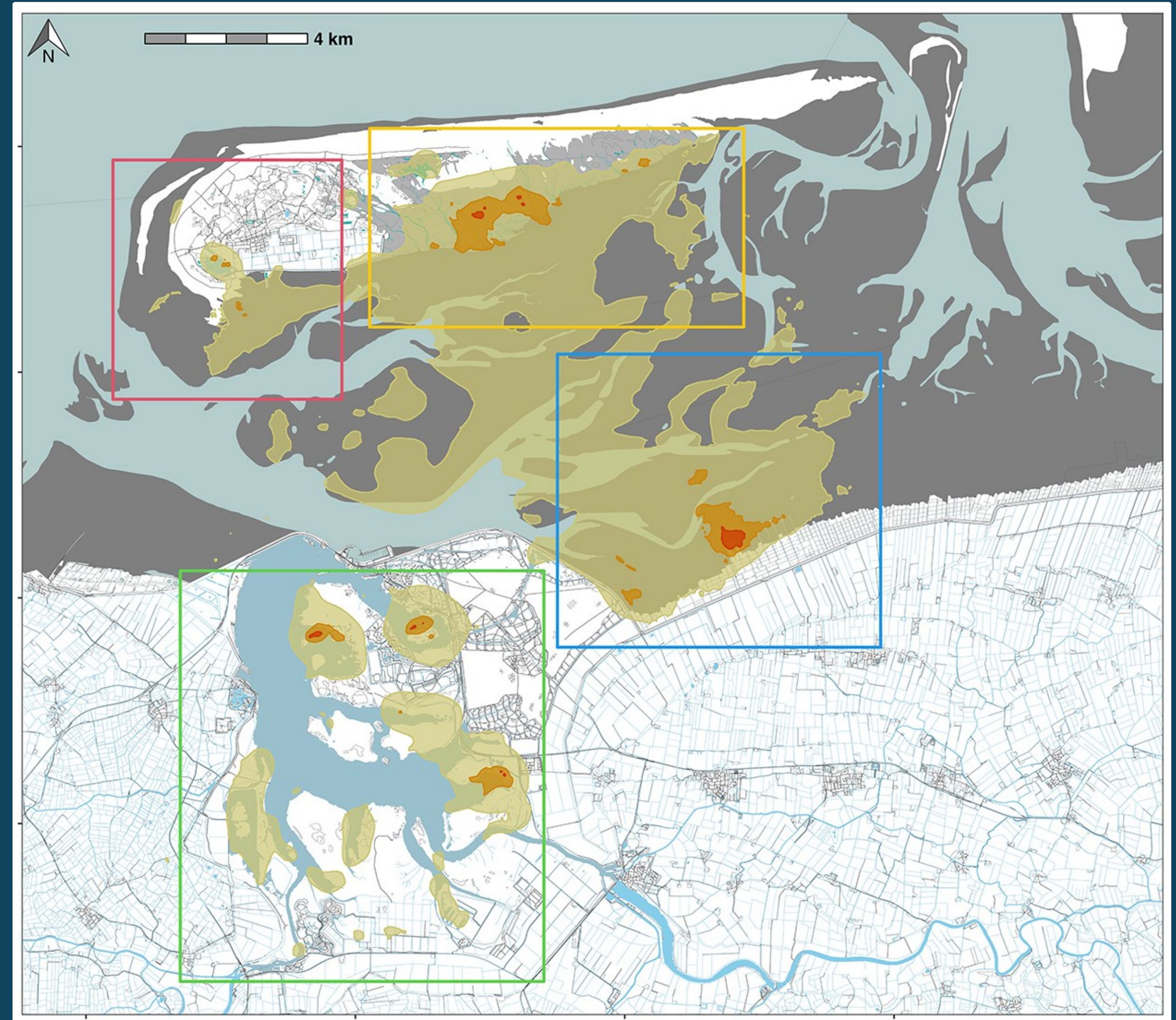
WAAK^YOGELS

- **Zenderonderzoek als fundamentele pijler:** landschapsgebruik en gedrag in relatie tot voedselbronnen en menselijk medegebruik
- **GPS:** Lepelaar, Grutto (BirdEyes), Rotgans (NIOO-UvA) & Rosse Grutto (NIOZ)

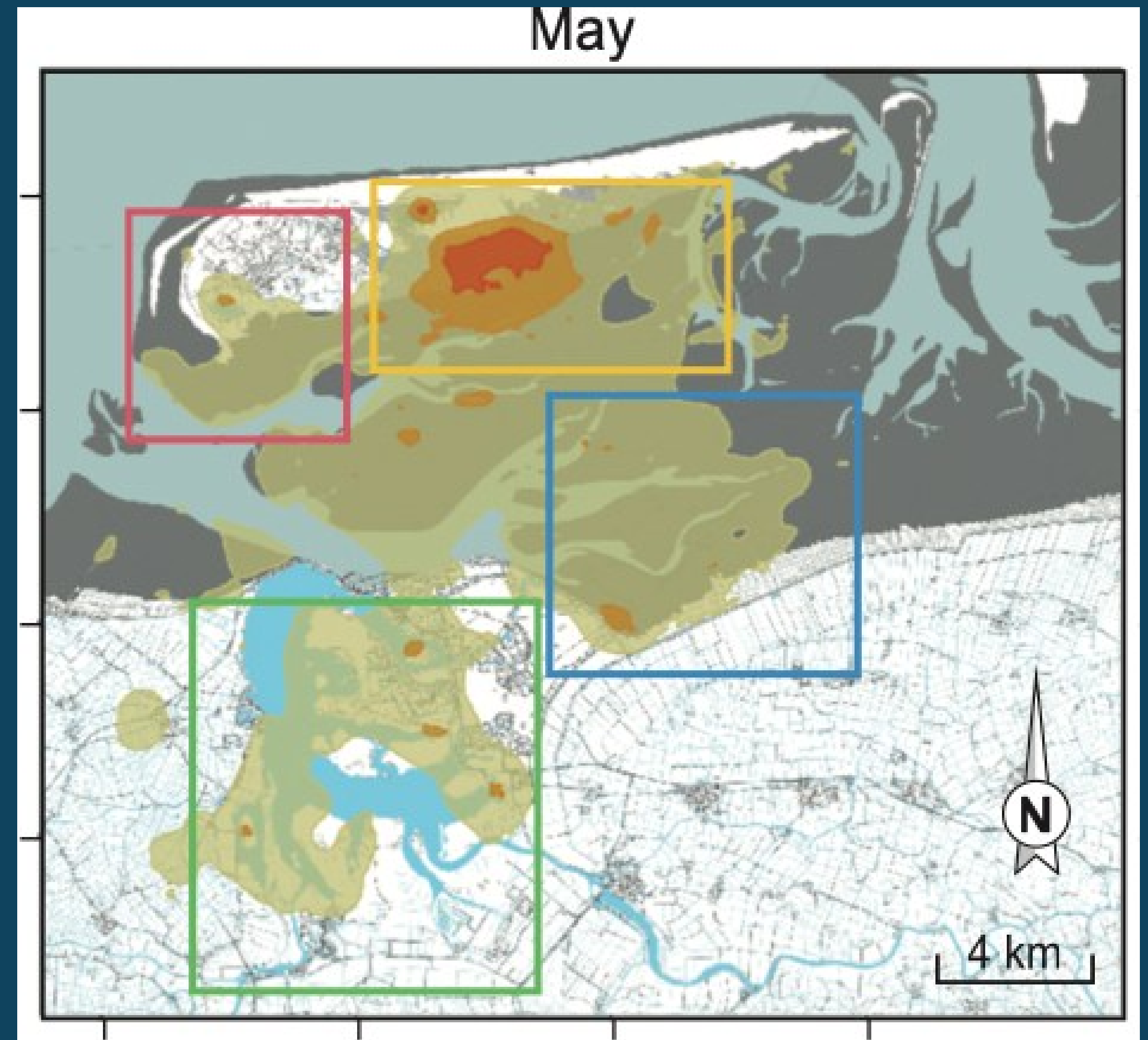
WAAK^VOGELS

- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars

WAAK^YOGELS

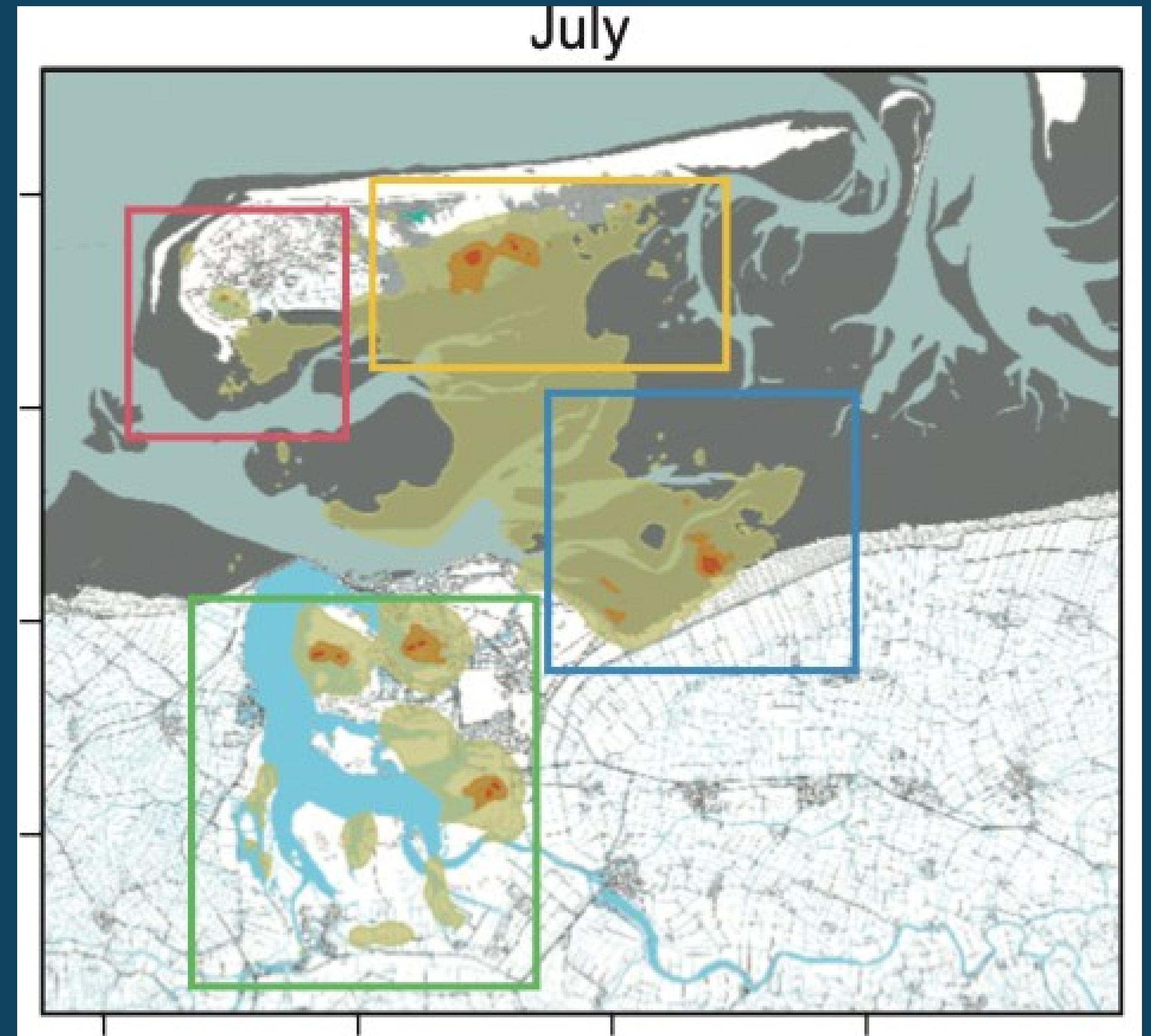
- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars

Henriques et al. (2025) Ardea

WAAK^YOGELS

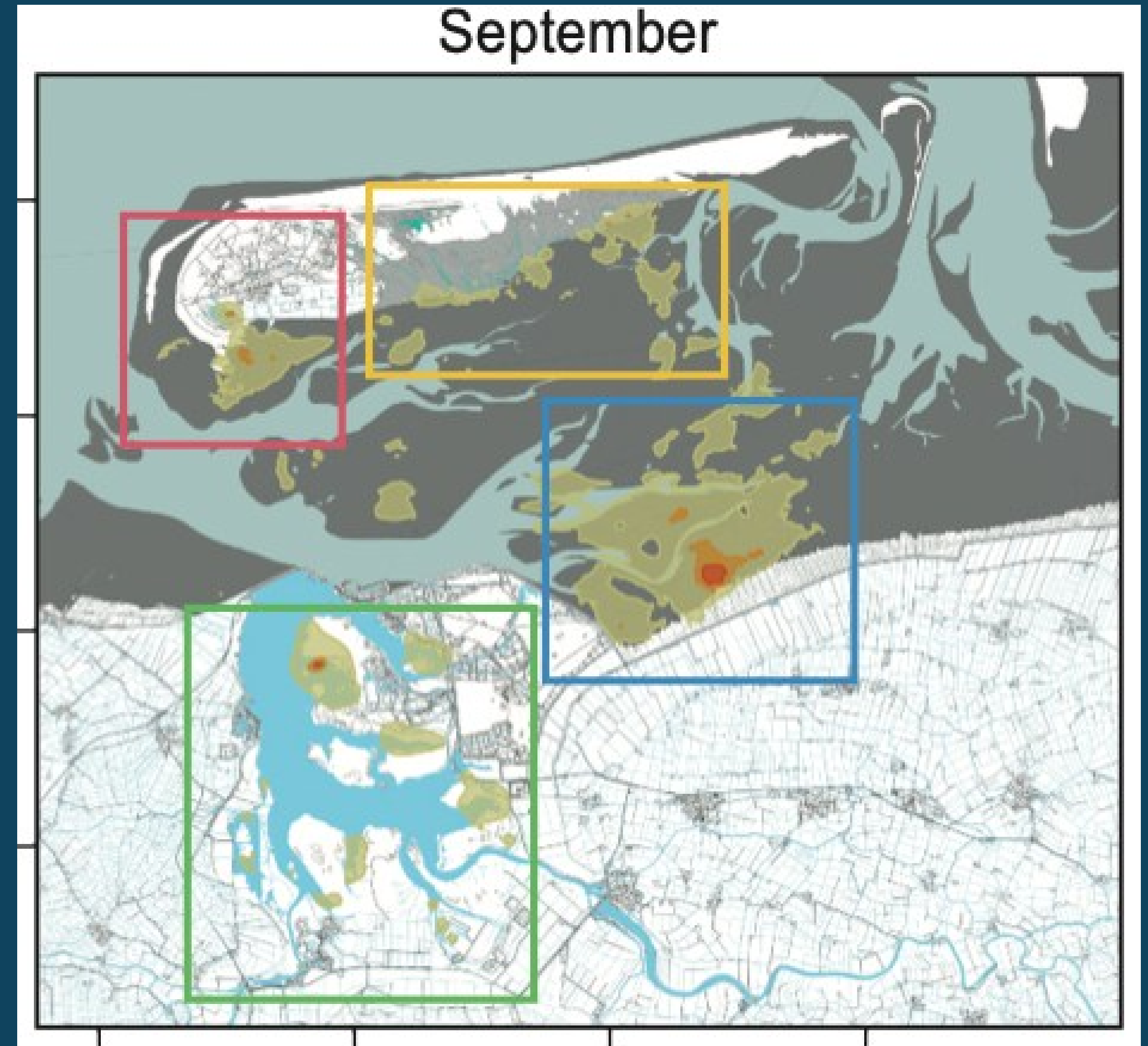
- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars

Henriques et al. (2025) Ardea

WAAK^YOGELS

- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars

Henriques et al. (2025) Ardea

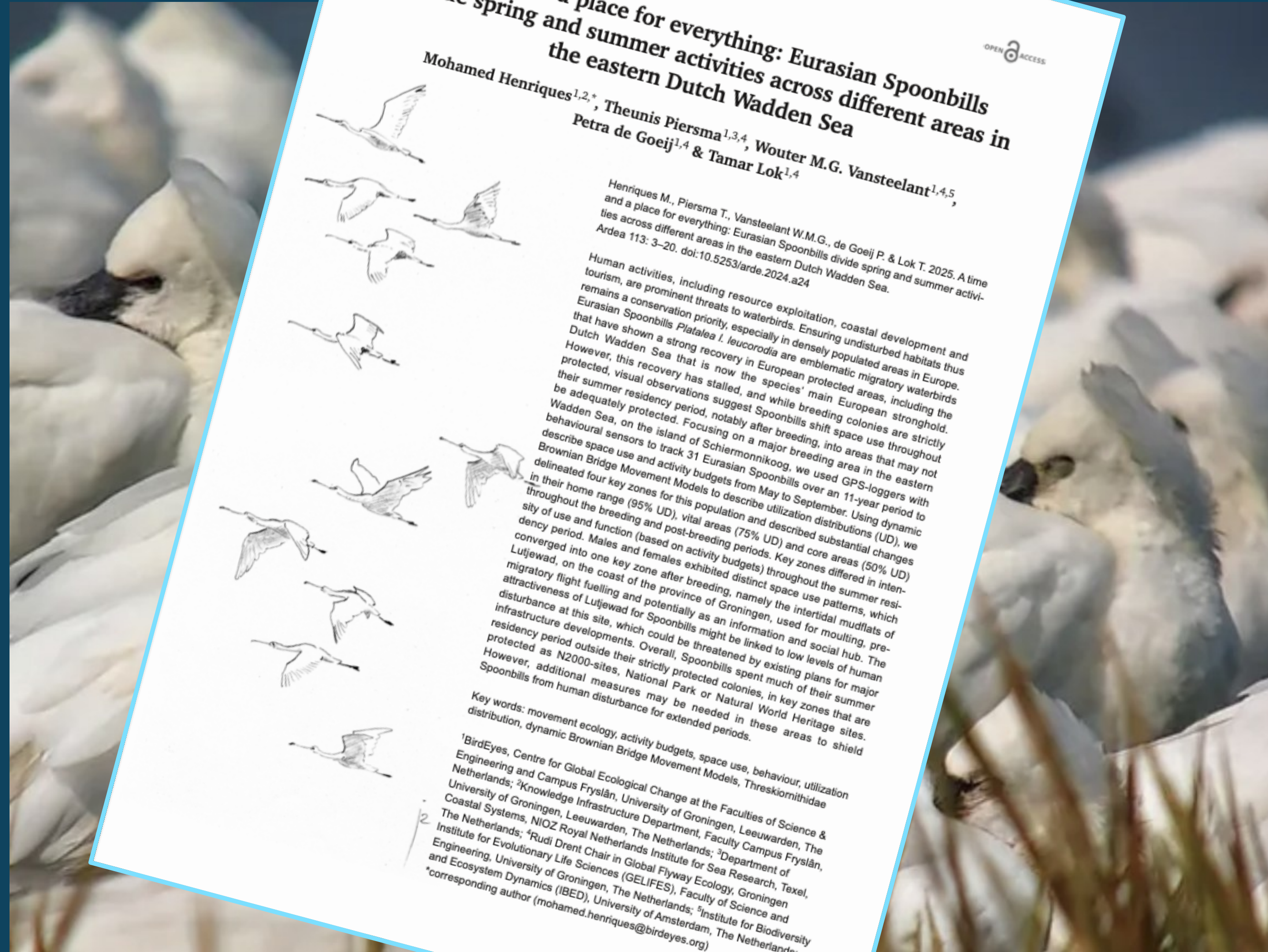
WAAK^YOGELS

- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars
- Relevant i.k.v. DoorDeWind – PAWOZ, 1 EILAUN, ...
- **Langjarig zender- en populatieonderzoek laat toe impact te meten!**

WAAK^YOGELS

- Voorbeeld: dynamisch landschapsgebruik van Lepelaars
- Relevant i.k.v. DoorDeWind – PAWOZ, 1 EILAUN, ...
- Langjarig zender- en populatieonderzoek laat toe impact te meten!

GLOBAL FLYWAY NETWORK

PART OF BIRDEYES

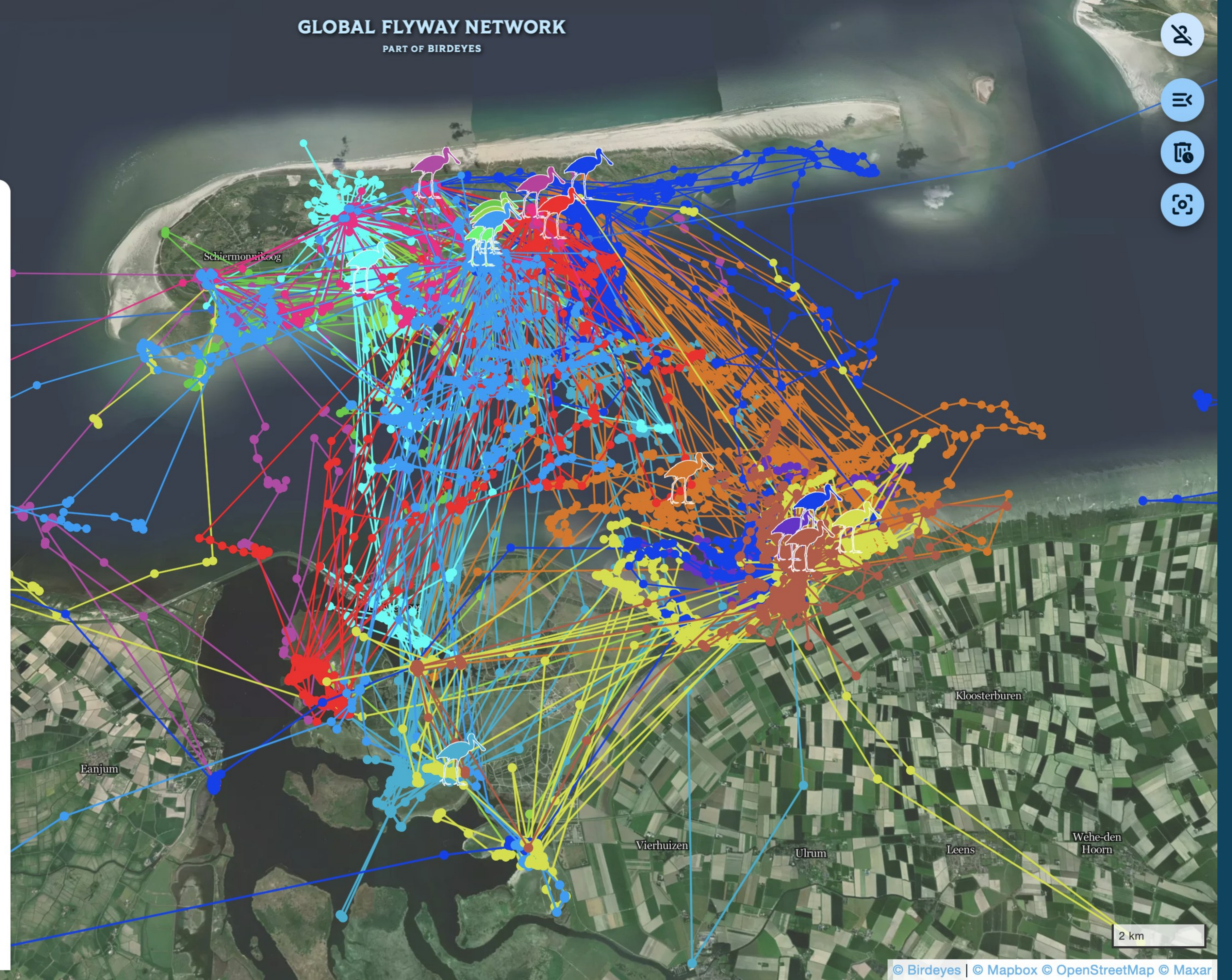
Legend & advanced filtering

Color by
Individuals

Legend

Click to filter.

- Gerrit (aGP/YNfN)
- Andre
- Batavia
- Tygo (BYfL/RaG)
- David
- Jan
- Abel (NBSZ)
- Rubus (NBTv)
- Ravi (ND1C)
- Batavia (ND1Z)
- George (ND46)

GLOBAL FLYWAY NETWORK
PART OF BIRDEYES

Legend & advanced filtering ^

Color by
Sex

Click to filter.

 Female

 Male

 Unknown

Eanjum

Schiermonnikoog

Uweysoog

Vierhuizen

Utrum

Leens

Wehe-den
Hoorn

Eenrum

Zoutkamp

Kloosterburen

2 km

GLOBAL FLYWAY NETWORK

PART OF BIRDEYES

Oost-Vlieland

West-Terschelling

Midslân

Hoorn

De Cocksdorp

Den Burg

Oudeschild

Den Helder

Julianadorp

Hippolytushoef

Den Oever

Makkum

Witmarsum

Bolsward

Wommels

Sexbierum

Tzummarum

Minnert

Franeker

Dron

Tzum

Legend & advanced filtering

3 km

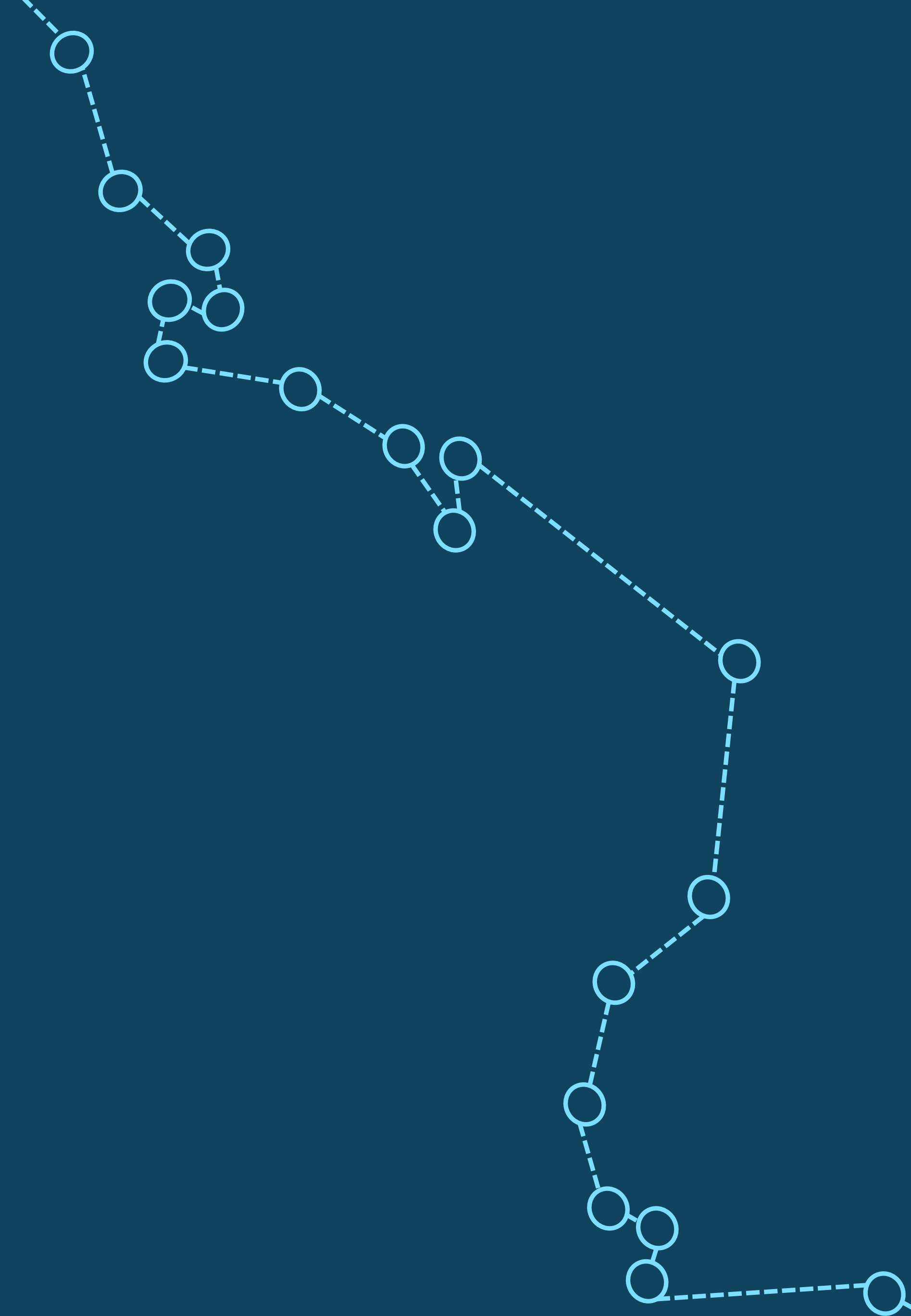
Waakvogels zet wetenschap en kunst in voor beheer van het Waddengebied

WAAK^VOGELS Dashboard:

een 'KNMI' voor wadvogeldata

- **Detectie**: Afwijkingen en trends in **zender-** (ruimte, gedrag), **ring-** (demografie) en **teldata** (timing, populatie)
 - Ziekte en sterfte (e.g. vogelgriep)
 - Verstoring (e.g. infrastructuur, recreatie)
 - Natuurherstel (e.g. zeegras, vismigratie)
 - Beheer (e.g. onstluiten, gebiedsgebruik)

WAAK^YOGELS Dashboard:

een 'KNMI' voor wadvogeldata

- **Detectie**: Afwijkingen en trends in **zender-** (ruimte, gedrag), **ring-** (demografie) en **teldata** (timing, populatie)
- **Lagen**: **Koppeling** met (a)biotische **omgevingsdata**, incl. menselijk gebruik
 - Waddenregister (Datahuis Wadden), EMODNET, Global Fishing Watch, ...

WAAK^YOGELS Dashboard:

een 'KNMI' voor wadvogeldata

- **Detectie**: Afwijkingen en trends in **zender-** (ruimte, gedrag), **ring-** (demografie) en **teldata** (timing, populatie)
- **Lagen**: **Koppeling** met (a)biotische **omgevingsdata**, incl. menselijk gebruik
- **Dossiers**: **Toepassing** in functie van concrete **beheervraagstukken**
- **Gebieden**: Inzicht op **gebiedsniveau** voor lokale **beheerders**

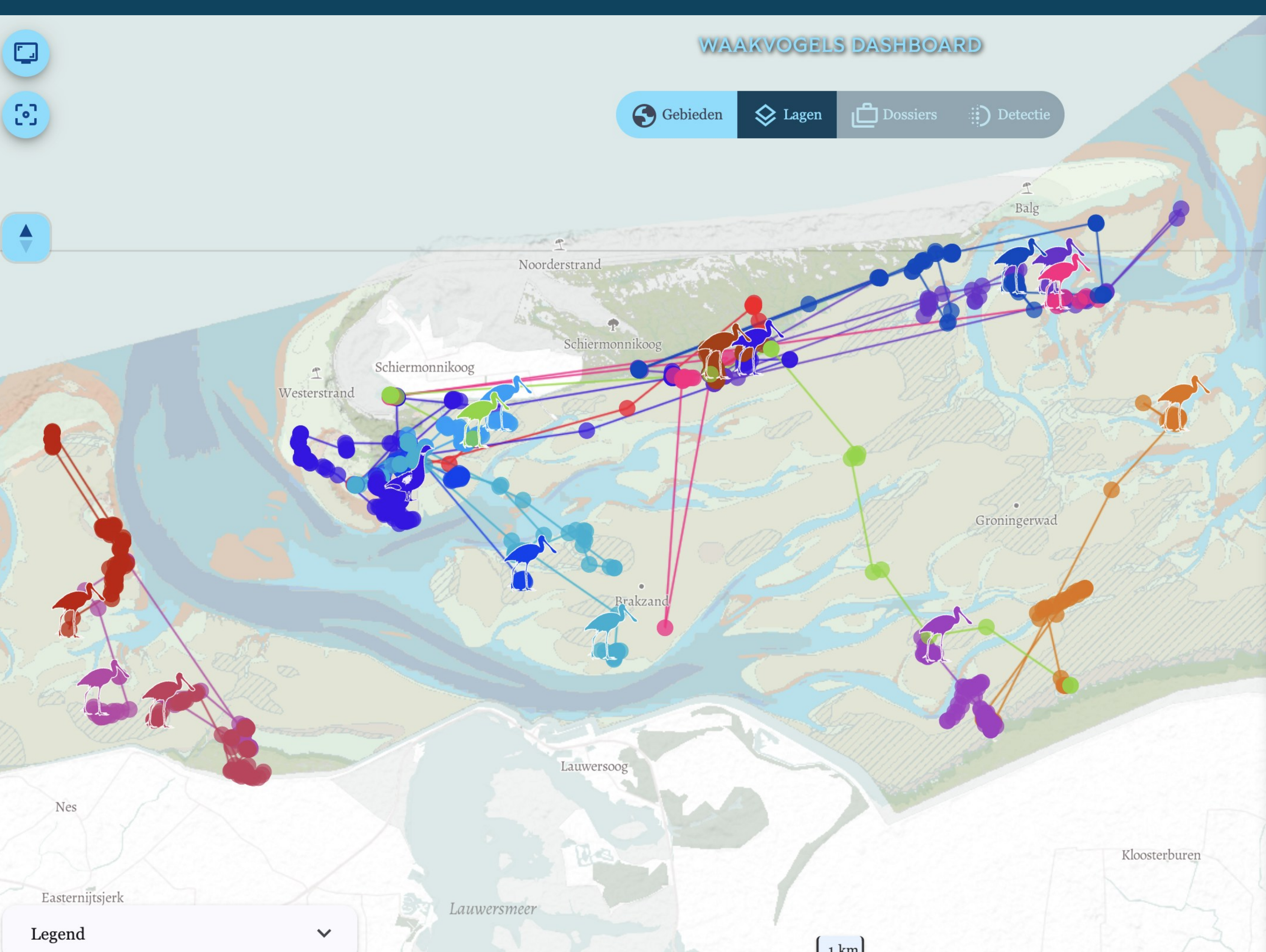

WAAK^YOGELS Dashboard:

een 'KNMI' voor wadvogeldata

- **Detectie**: Afwijkingen en trends in **zender-** (ruimte, gedrag), **ring-** (demografie) en **teldata** (timing, populatie)
- **Lagen**: **Koppeling** met (a)biotische **omgevingsdata**, incl. menselijk gebruik
- **Dossiers**: **Toepassing** in functie van concrete **beheervraagstukken**
- **Gebieden**: Inzicht op **gebiedsniveau** voor lokale **beheerders**

×

Data Layers

Additional Layers ^

- ☒ Terreinbeherende organisaties v
- ☒ Ecotopen zout 2017 raster v
- ☒ Apparent fishing effort (AIS) v

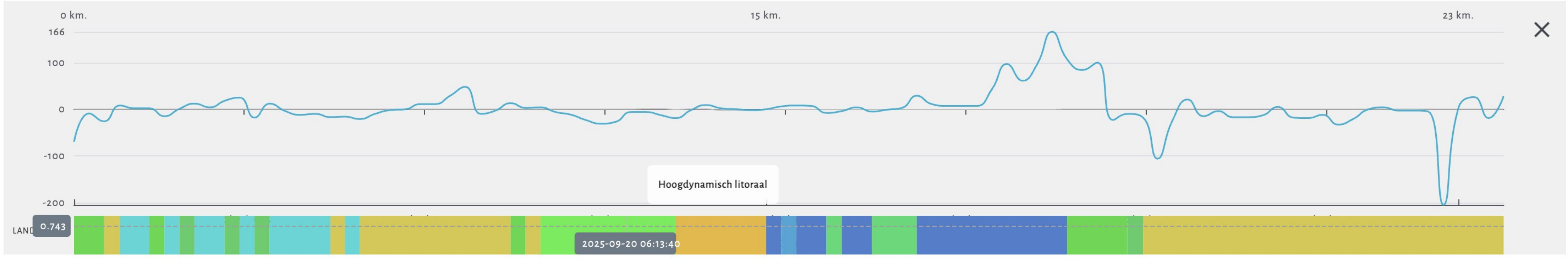
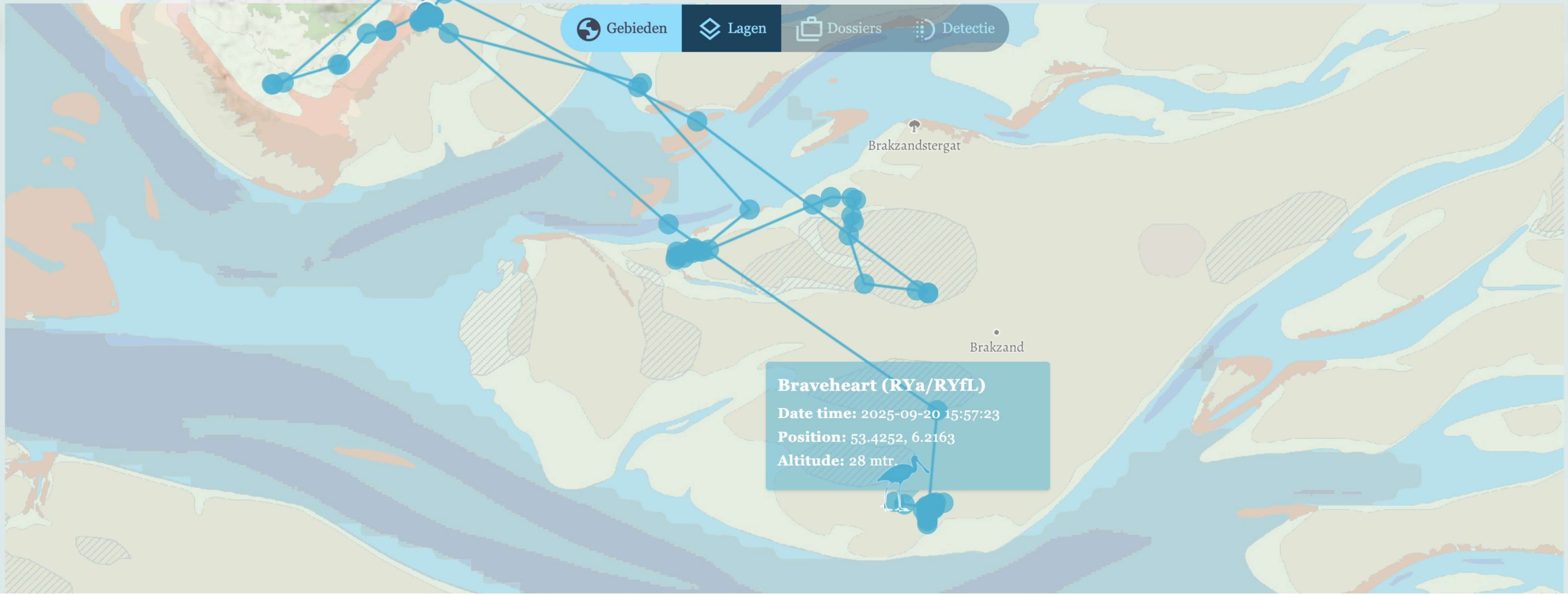
Base maps ^

- ☒ Satellite
- ☒ Terrain
- ☒ Topographic
- ☒ Minimal

Base overlays & projection v

WAAKVOGELS DASHBOARD

- Gebieden
- Lagen
- Dossiers
- Detectie

WAAKVOGELS DASHBOARD

- Gebieden
- Lagen
- Dossiers
- Detectie

Data

Layers

Additional Layers

- Terreinbeherende organisaties
- Ecotopen zout 2017 raster
- Apparent fishing effort (AIS)

Base maps

- Satellite
- Terrain
- Topographic
- Minimal

Base overlays & projection

Legend

2 km

Geselecteerd gebied

 Beherende organisatie
Natuurmonumenten

 Gebied
onbekend

 Oppervlakte
62.10 km²

 Omvang (B x H)
16.75 × 7.43 km

Creer analyse

Kies periode

- ☒ Afgelopen jaar
- ☐ Broedseizoen
- ☐ Niet-broedseizoen
- ☐ Trekseizoen vóór het broeden
- ☐ Trekseizoen na het broeden
- ☐ Alle beschikbare data

Kies soorten

- ☒ Lepelaar
- ☐ Grutto
- ☐ Rosse grutto
- ☒ Botgans

Sluiten

Maak gebiedsanalyse

Data

Layers

Additional Layers

- Terreinbeherende organisaties
- Ecotopen zout 2017 raster
- Apparent fishing effort (AIS)

Base maps

- Satellite
- Terrain
- Topographic
- Minimal

Base overlays & projection

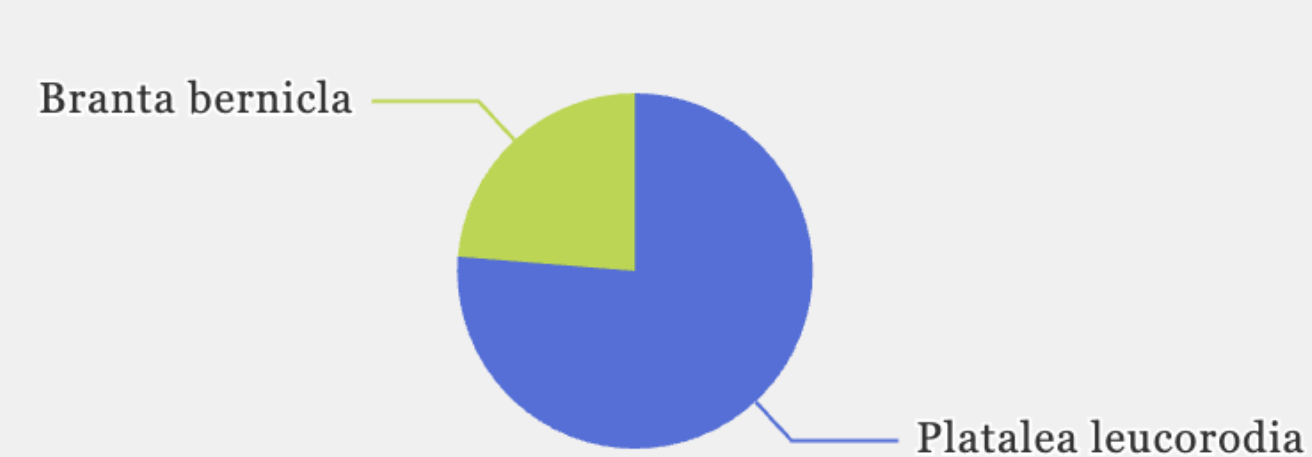
Legend

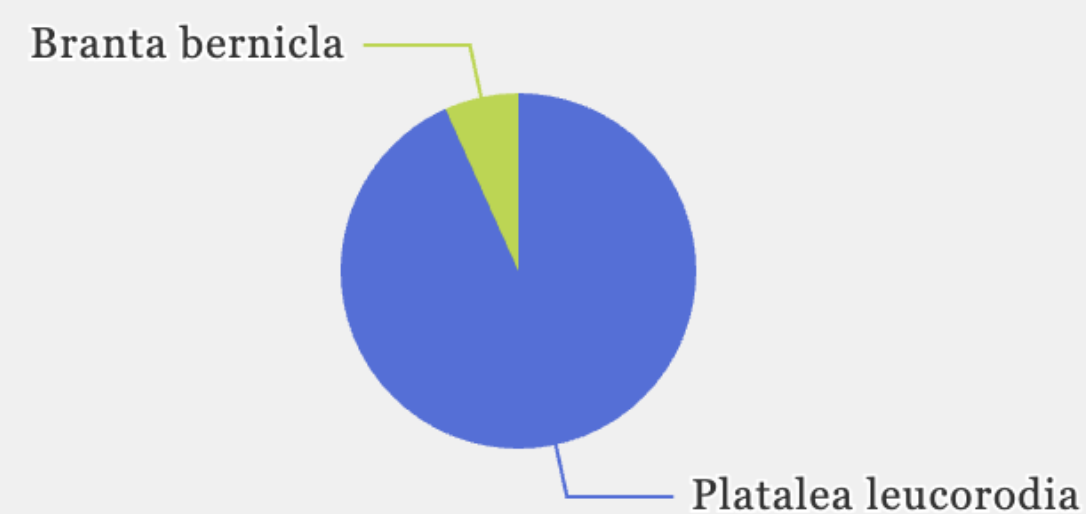
2 km

Analyse voor gebied: onbekend

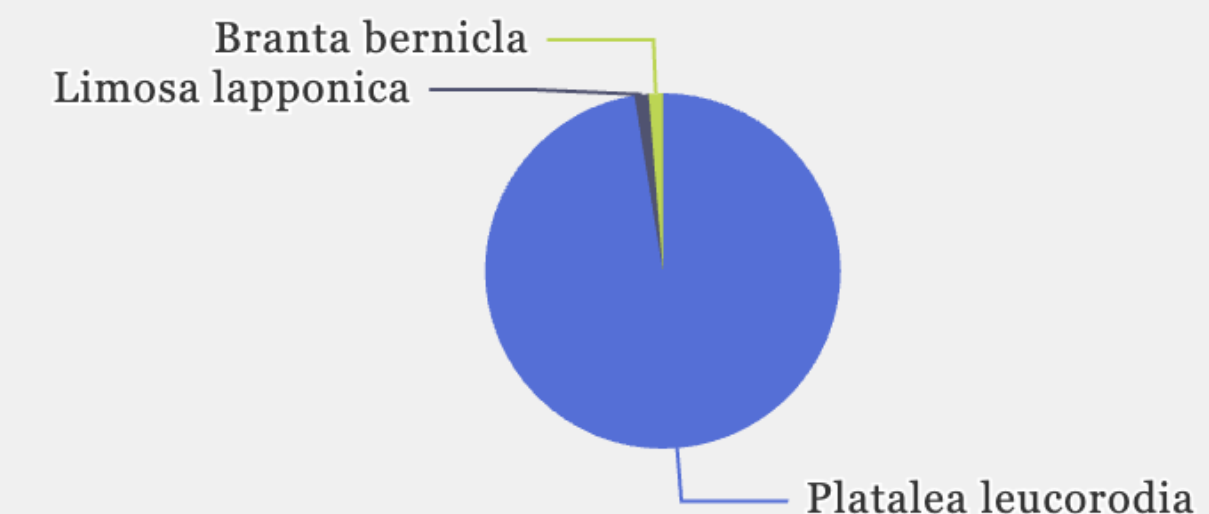
Gebruik gebied op basis van soorten

op basis van aantal gemeten punten

op basis van doorgebrachte tijd

op basis van aantal individuen

Platalea leucorodia Branta bernicla Limosa lapponica

Gebruik gebied op basis van individuen

[Terug](#)[Sluiten](#)

WAAK^YOGELS Dashboard:

een co-creatie met beheers

- Kennismakelaar: It Fryske Gea; koppeling met beheerders
- Hackathon: samen testen en ontwikkelen
- Waakvogelsdag: Stay tuned!

Annelies

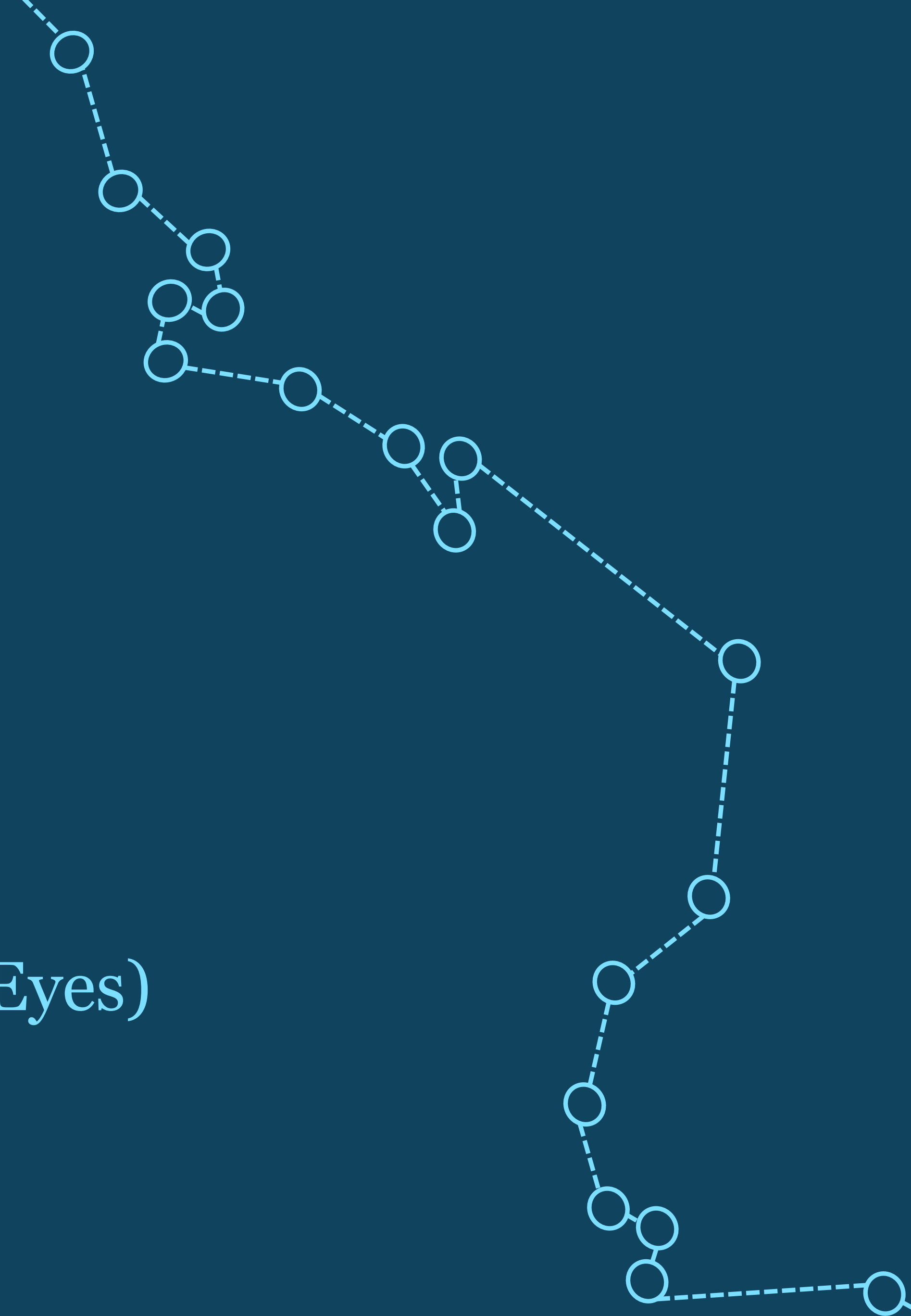

Tjibbe

WAAK^YOGELS Dashboard:

een co-creatie met beheers

- Ophaalrondje: Annelies (IFG) haalt dossiers op
- Ontwikkelen algoritmes:
 - Zenderdata: Jon, Eldar (UvA), Wouter (BirdEyes)
 - Teldata: Sjoerd, Chiel (SOVON)

WAAK^YOGELS

www.waakvogels.nl

a.vanginkel@itfryskegea.nl

tjibbe@birdeyes.org

wouter@birdeyes.org

Waakvogels wordt uitgevoerd door:

UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

BIRDE^YES
Centre for global ecological change
at the University of Groningen

Waakvogels is mogelijk gemaakt door:

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

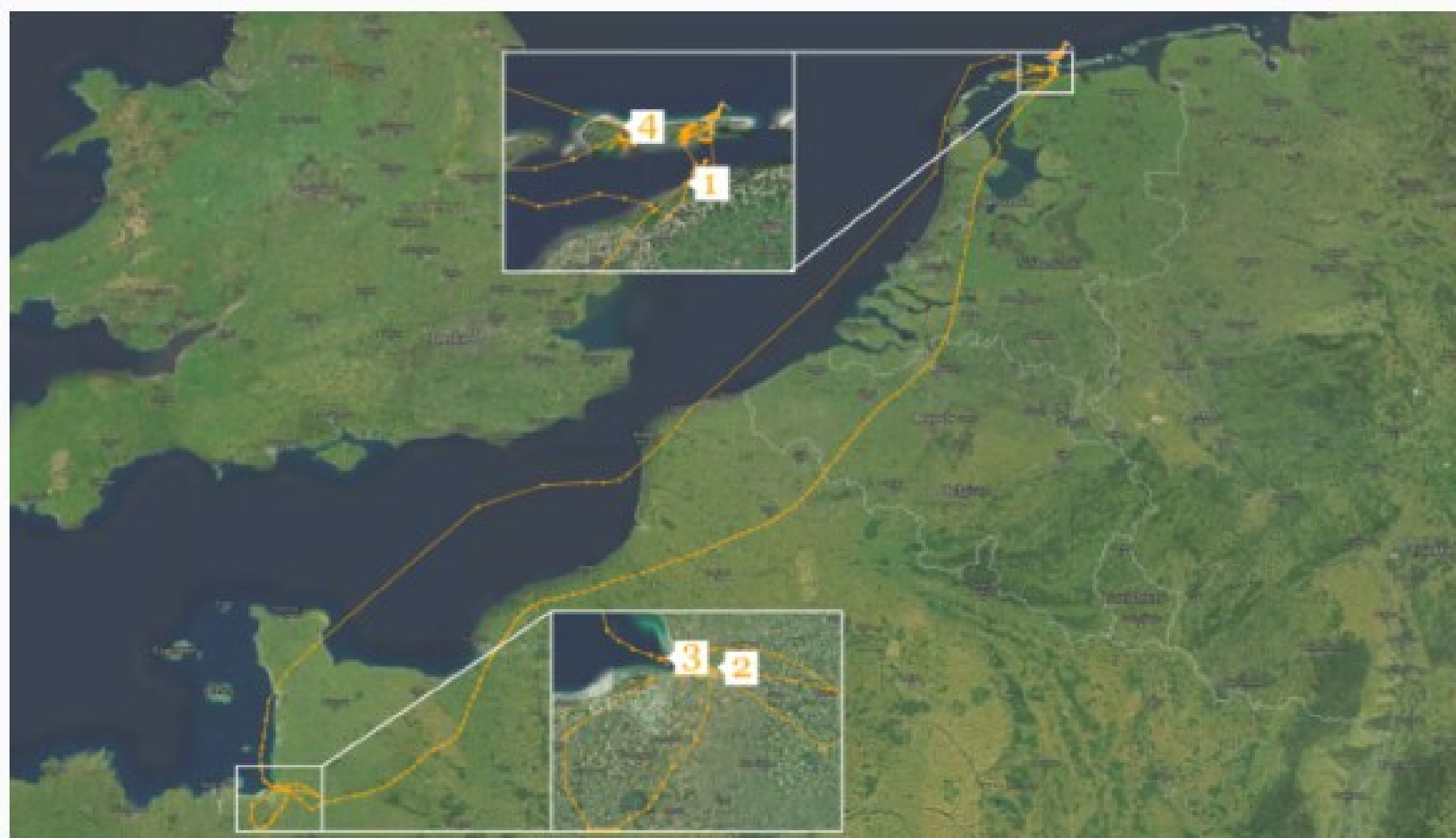

Provincie
Noord-Holland

provincie
groningen

provinsje fryslân
provincie fryslân

Observatie

Grutto

15 augustus 2025

Retourtje Normandië

Trekvogels sparen hun energie. Ze kiezen voor de meest efficiënte route om snel en zuinig op de plek van bestemming te komen. Met die kaders, gebaseerd op langlopend wetenschappelijk onderzoek, zijn onze wetenschappers opgeleid. In elk geval één individuele grutto hield zich vorige maand niet aan de norm. Ze is gezenderd op Ameland, heet Skeiïngspad en wijkt al af door als typische ‘weidevogel’ een sterke voorkeur te hebben voor foerageren op het wad. Vooral opmerkelijk is haar solo-retourvlucht naar Normandië. Skeiïngspad vertrok op 11 juni om 18.35 u (1) en kwam op 12 juni om 07:07 aan op het wad bij Le Mont-Saint-Michel (2). Het was een kort verblijf, want een paar uur later, om 16.42 u, vloog ze terug (3). Op 13 juni om 03.01 was ze alweer op Ameland (4) - 1500 km in krap drie dagen. Onderzoeker Roeland Bom aanschouwde de vlucht met verbazing en plezier. “Fantastisch, dit is iets nieuws. Het verscherpt onze focus op individuen.”

[Bekijk de vlucht van Skeiïngspad](#)